

Ε.Ε.Μ.Ε.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Συνδεδεμένο μέλος και Εκπρόσωπος
της Διεθνούς Ένωσης για τη Μουσική
Εκπαίδευση (ISME) στην Ελλάδα

Τα Νέα της Ε.Ε.Μ.Ε.

Τετραμηνιαία Ενημερωτική Έκδοση της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση

Περιεχόμενα

- ▶ Τα Νέα του Δ.Σ., σ. 2
- ▶ Δήμητρο επιστημονικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και 12η Τακτική Γενική Συνέλευση της Ε.Ε.Μ.Ε., σ. 3
- ▶ Πρακτικά της 12ης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης, σ. 4
- ▶ Δημερίδα: "Σχολική Μουσική Εκπαίδευση: Ζητήματα σχεδιασμού, μεθοδολογίας και εφαρμογών" 13-14 Σεπτεμβρίου 2008, σ. 5
- ▶ Τα Νέα των Ομάδων Εργασίας σ.σ. 6-7
- ▶ 6ο Συνέδριο της Ε.Ε.Μ.Ε., Αθήνα, 2009, σ.σ. 8-9
- ▶ 28ο Συνέδριο της ISME. Μπολόνια, Ιταλία, σ.σ. 10-11
- ▶ 2ο Διεθνές Συνέδριο για την Ιατρική των Μουσικών, σ. 12
- ▶ Λίγα σχόλια: "Πρόσωπα. Ο μουσικός και τα φαντάσματα", σ. 12
- ▶ Η όπερα *Traviata* του Verdi στη Λάρισα!!!, σ. 13
- ▶ Βιβλιοπαρουσιάσεις, σ.σ. 14-15
- ▶ Συνέδρια - Ημερίδες, σ. 15
- ▶ Το ημερολόγιο της Ε.Ε.Μ.Ε., σ. 16

Έτος 12ο, Τεύχος 34, Σεπτέμβριος 2008

Καλή σχολική χρονιά!

Αγαπητά μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.,

Κάθε νέο ξεκίνημα μπορεί να αποτελέσει μια στροφή στη ζωή μας αλλά και στο λειτουργημά μας. Η Ε.Ε.Μ.Ε. προσδοκεί αυτή τη χρονιά να συμβάλλει στη συσπείρωση των μελών της και στη γόνιμη ανταλλαγή των προβληματισμών μας και των προσδοκιών μας. Μέσα από τις προγραμματισμένες δράσεις θα έχουμε την ευκαιρία να επικοινωνήσουμε, να μοιραστούμε τις ανησυχίες μας, να βρούμε τρόπους να ξεπεράσουμε τα εμπόδια της καθημερινότητας της δουλειάς μας. Αλλά, ό,τι και να προγραμματίσουμε εμείς, ως Δ.Σ. δεν θα είναι ποτέ αρκετό. Ο καθένας από εσάς μπορεί να αποτελέσει κινητήρια δύναμη για να ενεργοποιηθούμε περισσότερο σε κάποιο πεδίο, για να δοκιμαστούμε σε νέες περιοχές. Το σημαντικό είναι να θυμόμαστε ότι δεν είμαστε μόνοι μας, ότι υπάρχουν κι άλλοι πολλοί που αγωνίζονται για τον ίδιο σκοπό. Και όσο περισσότεροι, τόσο δυνατότεροι!

Χρονιά με τη χρονιά, γίνεται αντιληπτό ότι το αγαθό της μουσικής εκπαίδευσης δεν αφορά μόνο κάποιους προνομιούχους αλλά αποτελεί δικαίωμα όλων των παιδιών του κόσμου. Ως εκ τούτου, εμείς, οι δάσκαλοι μουσικής καλούμαστε να συνεισφέρουμε σε αυτό το κλίμα και να αντιμετωπίσουμε τις πολλαπλές προκλήσεις του έργου μας. Όμως, κάθε δυσκολία, κάθε νέα ιδέα, κάθε στοχασμός, υπόκεινται σε άλλη θεώρηση όταν τις μοιραζόμαστε με τους συνοδοιπόρους μας.

Ας είμαστε ενεργητικοί λοιπόν, και ας συσπειρωθούμε! Η Ε.Ε.Μ.Ε. είναι ανοιχτή και σας περιμένει, να δώσετε το δικό σας στίγμα, να φέρετε τη δική σας δυναμική στη συντροφιά μας.

Ελπίζουμε αυτή η σχολική χρονιά να περάσει όμορφα και δημιουργικά με πολλές καινούριες και ενδιαφέρουσες εμπειρίες.

Για το Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ.Ε.
Μαίη Κοκκίδου, Πρόεδρος της Ένωσης

**Τα γραφεία της Ε.Ε.Μ.Ε.
βρίσκονται
στη Θεσσαλονίκη**

Δελφών 127

6939560404

☎ & fax:

2310 85 86 58

Ώρες λειτουργίας:

Πέμπτη 18:30 - 20:30

e-mail: info@eeme.gr

<http://www.eeme.gr>

Δημερίδα Ε.Ε.Μ.Ε.

Σχολική Μουσική Εκπαίδευση

Ζητήματα σχεδιασμού, μεθοδολογίας και εφαρμογών

13-14 Σεπτεμβρίου

Δημοτικό Ωδείο Νεάπολης

(βλ. το πρόγραμμα της δημερίδας σ.5)

Τα Νέα της Ε.Ε.Μ.Ε. # 34

Τετραμηνιαία ενημερωτική έκδοση της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση

☐ Δελφών 127
54248 Θεσσαλονίκη
τηλ-fax: 2310 858658
e-mail: info@eeme.gr
http://www.eeme.gr

Newsletter # 34

Greek Society for Music Education

☐ 127 Delfon Str.
GR-54248 Thessaloniki
tel-fax: + +30 2310 858658
e-mail: info@eeme.gr
http://www.eeme.gr

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος: Μαίη Κοκκίδου

Αντιπρόεδρος: Μυρτώ Βουγιούκα

Γραμματέας: Μαρία Κουρκουρίκα

Ταμίας: Νίκος Θεοδορίδης

Μέλη: Σοφία Αγγελίδου, Πέτρος Βούβαρης, Ξανθούλα Παπαπαναγιώτου

Αναπληρωματικά μέλη: Σοφία Καραλαζάρου, Μαρία Παπαδρόσου, Εβίτα Σίμου

Επίτιμος Πρόεδρος

Πολύβιος Ανδρούτσος

Επιστημονικοί Σύμβουλοι

Δημήτρης Γιάννου,

Τμήμα Μουσικών Σπουδών - Α.Π.Θ.

Jere T. Humphreys,

Πολιτειακό Πανεπιστήμιο Αριζόνα

Λένα Σέργη,

*Τμήμα Μουσικών Σπουδών -
Ιόνιο Πανεπιστήμιο*

Επίτιμα μέλη

Hegyí Erzsebet

Νεφέλη Ατέσογλου

Δημήτρης Θέμελης

Παυλίνα Καραδήμου-Λιάτσου

Ελένη Κεφάλου-Χορς

Μαρία Κυνηγού-Φλάμπουρα

† Πολυξένη Ματέυ

Βαλεντίνος Πατριζίδης

Συντακτική Επιτροπή

Επικεφαλής: Δήμητρα Κόνιαρη

Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν:

Πολύβιος Ανδρούτσος, Πέτρος Βούβαρης, Νίκος Θεοδορίδης, Σοφία Καραλαζάρου, Μαίη Κοκκίδου, Βασιλική Κοσμάνου, Μαρία Κουρκουρίκα και Φαίη Παγώνη

Υπεύθυνη ιστοσελίδας:

Σοφία Αγγελίδου

Τα Νέα της Ε.Ε.Μ.Ε. διανέμονται

ΔΩΡΕΑΝ στα μέλη της Ένωσης

Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις των συγγραφέων τους.

Απαγορεύεται κάθε είδους αναδημοσίευση χωρίς τη γραπτή έγκριση της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση.

ISSN: 1108-1260

● Οι άδειες των μελών του Δ.Σ., Ξανθούλα Παπαπαναγιώτου και Νίκου Θεοδορίδη παρατάθηκαν μέχρι τις 31-7-08. Με την επιστροφή των μελών από την άδειά τους, σύμφωνα με το καταστατικό της Ένωσης, έγινε μυστική ψηφοφορία και το Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ.Ε. ανασυγκροτήθηκε ως εξής:

Πρόεδρος: Μαίη Κοκκίδου

Αντιπρόεδρος: Μυρτώ Βουγιούκα

Γραμματέας: Μαρία Κουρκουρίκα

Ταμίας: Νίκος Θεοδορίδης

Μέλη: Σοφία Αγγελίδου,

Πέτρος Βούβαρης και

Ξανθούλα Παπαπαναγιώτου

● Με μεγάλη επιτυχία ολοκληρώθηκαν τον Ιούλιο, στην Μπολόνια της Ιταλίας, οι εργασίες του Συνεδρίου της Διεθνούς Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση, ISME. Εκπρόσωποι της Ε.Ε.Μ.Ε. στο συνέδριο ήταν στη συνέλευση της ISME και στη συνέλευση των εθνικών ενώσεων η πρόεδρος Μαίη Κοκκίδου και στη συνέλευση των ενώσεων εκπροσώπων της ISME η αντιπρόεδρος Μυρτώ Βουγιούκα (βλ. και σ.σ. 8-9).

● Ο επίτιμος πρόεδρος της Ε.Ε.Μ.Ε., Πολύβιος Ανδρούτσος εξελέγη για άλλη μια θητεία στο Δ.Σ. της ISME. Του ευχόμαστε καλή δύναμη!

● Ένα ιδιαίτερο ζήτημα απασχόλησε τους Έλληνες που συμμετείχαν στο συνέδριο της ISME στην Μπολόνια: στη συνάντηση των μελών της Ελλάδας, στο πλαίσιο των προγραμματισμένων συναντήσεων των μελών των εθνικών αποστολών συζητήθηκε το ζήτημα της συμμετοχής δύο εισηγητών από τη FYROM, οι οποίοι δήλωσαν ως ονομασία χώρας προέλευσης τη "Macedonia". Στην εθνική συνάντηση αποφασίστηκε να συνταχθεί επιστολή διαμαρτυρίας για την εν λόγω αβλεψία. Τη σύνταξη της επιστολής ανέλαβαν τα μέλη του Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ.Ε. και το έγγραφο κατατέθηκε στο Δ.Σ. της ISME.

● Το Δ.Σ. διαμόρφωσε τον προγραμματισμό δραστηριοτήτων για το τρίμηνο Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου 2008 (βλ. σ. 6).

● Το Δ.Σ. της Ένωσης ξεκινά μία εκστρατεία για τη διεύρυνση της βάσης μας και σας καλεί να συμμετέχετε ενεργά: μπορείτε να διαδώσετε τους σκοπούς και τις δράσεις της Ε.Ε.Μ.Ε. σε άτομα που γνωρίζετε (συναδέλφους, φίλους, φορείς) και να τους καλέσετε να γίνουν αρωγοί στην προσπάθειά μας να αναβαθμίσουμε την ποιότητα της μουσικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα και να στηρίξουμε το έργο των εκπαιδευτικών της μουσικής που είτε ενεργοποιούνται σε ποικίλα ιδρύματα (σχολεία, ωδεία, μουσικές σχολές) είτε εργάζονται ως ελεύθεροι επαγγελματίες είτε ακόμα σπουδάζουν και πρόκειται σύντομα να αναλάβουν διδακτικά καθήκοντα. Επικοινωνήστε με την Ομάδα γραμματειακής υποστήριξης (e-mail: info@eeme.gr) για περισσότερες λεπτομέρειες!

● Το Δ.Σ. φροντίζει για την αναδιοργάνωση και τον εμπλουτισμό της δανειστικής βιβλιοθήκης της Ε.Ε.Μ.Ε. με καινούργια βιβλία. Όσα μέλη έχουν τη διάθεση να βοηθήσουν μπορούν να δωρίσουν ένα ή περισσότερα βιβλία για τη βιβλιοθήκη.

● Τα οικονομικά τακτοποιημένα για το 2008 μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε. είναι ταυτόχρονα (χωρίς καμία επιβάρυνση) και μέλη της ISME. Έτσι έχουν κάποια προνόμια στις υπηρεσίες της ISME, όπως 10% έκπτωση στις εκδόσεις και εκδηλώσεις της ISME. Για να απολαύσετε τα προνόμια της ISME αρκεί να επιλέξετε τον όρο Associate member στα σχετικά έντυπα της ISME, να συμπληρώσετε το όνομα της Ε.Ε.Μ.Ε. (Greek Society for Music Education) και να γράψετε τον κωδικό της ένωσης για το 2008 (IG4). **Προσοχή!** Ο κωδικός είναι αυστηρά προσωπικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί **μόνο** από τα οικονομικά τακτοποιημένα μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.

Διήμερο επιστημονικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων της Ε.Ε.Μ.Ε. και 12η Τακτική Γενική Συνέλευση της Ε.Ε.Μ.Ε.

31 Μαΐου & 1 Ιουνίου
Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, Θεσσαλονίκη

Δήμητρα Κόνιαρη

Το Σάββατο 31 Μαΐου και την Κυριακή 1 Ιουνίου η Ε.Ε.Μ.Ε. διοργάνωσε στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, στη Θεσσαλονίκη, ένα διήμερο επιστημονικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων. Οι εργασίες του διήμερου περιελάμβαναν διαλέξεις, ένα μουσικό εργαστήριο, μια θεατρική παράσταση, συναυλίες και την 12η Τακτική Γενική Συνέλευση της Ε.Ε.Μ.Ε.

Αναλυτικότερα, η Λελούδα Στάμου μίλησε για τις επιδράσεις και το ρόλο της μουσικής στη ζωή και την εκπαίδευση των παιδιών, η Αγγελική Κωλέττη έκανε μια εισαγωγή για τα βιωματικά σεμινάρια με τίτλο “*Διαχείριση προβλημάτων στη σχολική τάξη*” που θα παρουσιάσει στις 20-21 Σεπτεμβρίου και 11-12 Οκτωβρίου στα γραφεία της Ε.Ε.Μ.Ε. στη Θεσσαλονίκη (βλ. *Τα Νέα*, σ. 4) και η Αγγέλικα Παναγοπούλου Σλάβικ με την Ελένη Λούρα παρουσίασαν ένα μουσικό εργαστήριο εμπνευσμένο από την ιστορία της Ζωρς Σαρρή “*Η σκούπα*” (το κείμενο και τις παρτιτούρες του εργαστηρίου μπορείτε να τις βρείτε στη *Μουσική Εκπαίδευση*, τ. 18, 2008).

Η Αγγέλικα Παναγοπούλου Σλάβικ με συμμετέχοντες στο εργαστήριο

Παρουσιάστηκε η θεατρική παράσταση, από την ομάδα Θεατρική Αναζήτηση του Γ. Ξανθούλη, “*Τύμπανο, τρομπέτα και κόκκινα κουφέτα*”, σε σκηνοθεσία Μαίης Κοκκίδου και μουσική Ντάνη Τραγόπουλου.

Ο Πέτρος Βούβαρης με ομάδα φοιτητών του από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, με μια αναλυτική παρουσίαση και ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα συναυλία, μας εισήγαγαν στο έργο “*Δώδεκα μικρά κομμάτια για πιάνο*” op 83 του Ernst Krenek. Το τρίο φοιτητών του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης με τους Χριστίνα Τσίγκα, βιολί, Κλειώ Παπαδιά, πιάνο και Μίλτο Γιαννό, βιολοντσέλλο, παρουσίασε το έργο “*4 εποχές του Μπουένος Άιρες*” του Άστορ Πιατσόλα, και, τέλος, η διημερίδα έκλεισε με μουσική από τον κινηματογράφο από το συγκρότημα *Plaza Ensemble*, με τους Άκη Αρχοντή, βιολί, Θανάση Μπιλιλή, πιάνο, Γιώργο Πολυμενέρη, μπάσο, και Κώστα Τσούγκρα, ακορντεόν.

Ευχαριστούμε όλους όσους μας στήριξαν στη διοργάνωση αυτής της διημερίδας, το Δήμο Θεσσαλονίκης για την παραχώρηση του χώρου του Βαφοπουλείου, τους ομιλητές, τους μουσικούς και φυσικά όλους όσους θυσίασαν ένα σαββατοκύριακο στη θάλασσα για να είναι μαζί μας στη Θεσσαλονίκη!

Στη συνέχεια, στη σ. 4 των *Νέων*, μπορείτε να βρείτε περιληπτικά τα πρακτικά της 12ης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της διημερίδας.

Σκηνή από τη θεατρική παράσταση “*Τύμπανο, τρομπέτα και κόκκινα κουφέτα*”

Ο Πέτρος Βούβαρης και οι φοιτητές του

Χριστίνα Τσίγκα, Κλειώ Παπαδιά και Μίλτος Γιαννός

Οι “*Plaza Ensemble*”

12η Τακτική Γενική Συνέλευση της Ε.Ε.Μ.Ε.

1 Ιουνίου 2008, Θεσσαλονίκη
Θέματα ημερήσιας διάταξης

1η ημερομηνία: 24 Μαΐου 2008
Τόπος: Βαφοπούλειο Πνευματικό
Κέντρο, Θεσσαλονίκη

Προεδρείο

Πρόεδρος: Φαίη Παγώνη
Αντιπρόεδρος: Αθηνά Κτενιαδάκη
Γραμματέας: Δήμητρα Κόνιαρη

1. Επικύρωση πρακτικών της 11ης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης (Θεσσαλονίκη, 30-06-2007)

Η γραμματέας της Ένωσης, Μαρία Κουρκουρίκα, διάβασε τα πρακτικά της 11ης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης, η οποία έγινε στη Θεσσαλονίκη, στις 30 Ιουνίου 2007 στο πλαίσιο του 5ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε.. Τα πρακτικά επικυρώθηκαν ομόφωνα από τα μέλη της συνέλευσης.

2. Απολογισμός του Δ.Σ. της Ένωσης

Η πρόεδρος της Ένωσης, Μαίη Κοκκίδου, διάβασε τον απολογισμό του Δ.Σ. για τις δραστηριότητες της Ένωσης το χρονικό διάστημα 30 Ιουνίου 2007 - 30 Μαΐου 2008. Αναλυτικότερα, στο διάστημα αυτό:

α) Ανέλαβε την ιστοσελίδα της Ένωσης η Σοφία Αγγελίδου, η οποία συνέχισε το έργο του Παύλου Συμεωνίδη, αναβάθμισε και ανανέωσε με επιτυχία την ιστοσελίδα.

β) Το Δ.Σ. προγραμματίσει διημερίδα για τον Σεπτέμβριο του 2008 στη Θεσσαλονίκη, στο πλαίσιο εορτασμού της εισόδου στη δεύτερη δεκαετία λειτουργίας της Ένωσης. Η διημερίδα αυτή θα περιλαμβάνει εισηγήσεις διάρκειας 15 λεπτών και βιωματικά εργαστήρια, από τον κάθε εισηγητή, διάρκειας 1 ώρας.

γ) Έγινε ένας προγραμματισμός μουσικοπαιδαγωγικών εργαστηρίων και σεμιναρίων για το διάστημα Οκτώβριος 2008 - Δεκέμβριος 2008. Τα θέματα των εργαστηρίων και των σεμιναρίων είναι ποικίλα και γίνονται σε συνεργασία με τις Ομάδες Εργασίας της Ένωσης (για το πρόγραμμα των δραστηριοτήτων της Ε.Ε.Μ.Ε. βλ. σ. 6).

δ) Το Δ.Σ. μελέτησε την πρόταση της ISME για τη διοργάνωση του παγκόσμιου συνεδρίου της το 2012 στην Ελλάδα και αποφάσισε να διεκδικήσει το 30ο Παγκόσμιο Συνέδριο της ISME στη Θεσσαλονίκη το 2012.

ε) Ανακοινώθηκε η προετοιμασία για το 6ο Συνέδριο της Ένωσης.

Τέλος, η πρόεδρος κατέληξε ότι το Δ.Σ. έχει πολλές ιδέες για μελλοντικές δραστηριότητες της Ένωσης αλλά περιορίζονται τα όνειρά του λόγω της έλλειψης ικανού αριθμού απόμων-μελών τα οποία να αναλά-

βουν να συμμετέχουν στην υλοποίηση αυτών των σχεδίων. Υπογράμμισε το γεγονός ότι το Δ.Σ. βασίζεται ιδιαίτερα στην υποστήριξη των Ομάδων Εργασίας και κάλεσε όσα μέλη μπορούν και θέλουν να συνεργαστούν μαζί του για την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων της Ένωσης στο χώρο που βρίσκονται.

3. Οικονομικός απολογισμός της Ένωσης και έκθεση της Ελεγκτικής Επιτροπής

Η ταμίας, Μαρία Παπαδόπουλου, διάβασε τον οικονομικό απολογισμό της Ένωσης για το έτος 2007. Το ποσό που είχε η Ε.Ε.Μ.Ε. στο ταμείο της ήταν 1392,5 ευρώ. Τα έσοδα ήταν: α) από συνδρομές μελών και συνέδρων, β) από πωλήσεις εντύπων και, τέλος, γ) από χορηγίες. Τα έξοδα ήταν ενοίκια, ταχυδρομικές αποστολές, ΟΤΕ, ΔΕΗ, ΕΥΑΘ, φωτοτυπίες, χαρτικά, εκδόσεις, κοινόχρηστα και διάφορα άλλα. Η ελεγκτική επιτροπή που αποτελείται από τους Μαρία Δημητράκοπούλου, Χρήστο Ερκέκογλου και Μαρία Λεβάντερ ελέγξαν και επιβεβαίωσαν τον οικονομικό απολογισμό για το 2007.

Η αντιπρόεδρος, Μυρτώ Βουγιούκα, σημείωσε ότι το ταμείο της Ένωσης έχει την ημερομηνία της συνέλευσης περί τα 2000 ευρώ όμως είναι χρήματα τα οποία σύντομα θα ξοδευτούν σε ενοίκια και στην αποπληρωμή του τυπογράφου για τα έντυπα της Ένωσης για το 2008 και πρέπει οποσδήποτε να γίνει κάτι για να μαζευτούν χρήματα για τα πάγια έξοδα της ένωσης, πέρα από τις συνδρομές των μελών. Εκφράστηκε η ιδέα να γίνει μια οικονομική προσφορά παλαιότερων τευχών της Ένωσης, στην τιμή των 100 ευρώ ώστε να μαζευτούν επιπλέον χρήματα και να αξιοποιηθούν τα παλαιότερα έντυπα της ένωσης που είναι αποθηκευμένα στα γραφεία. Προτάθηκε να γίνει ένα διαφημιστικό έντυπο, το οποίο να κοινοποιηθεί μέσω της Ένωσης σε μουσικοπαιδαγωγικούς φορείς, όπως τα Μουσικά Σχολεία, και τα πανεπιστημιακά τμήματα Μουσικών Σπουδών και Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης και να διακινηθεί μέσω των εντύπων της Ένωσης και του διαδικτύου σε όλα τα μέλη της Ένωσης.

4. Απολογισμός και προγραμματισμός δραστηριοτήτων των Ομάδων Εργασίας

Μίλησαν οι επικεφαλής και εκπρόσωποι των Ομάδων. Τονίστηκε από όλες τις Ομάδες η ανάγκη πιο ενεργούς συνεργασίας των μελών με τις Ομάδες και κλήθηκαν τα μέλη να επικοινωνήσουν με τους επικεφα-

λές των Ομάδων Εργασίας που τους ενδιαφέρουν για να έχουν μια πιο άμεση ενημέρωση.

5. Προτάσεις των μελών για μελλοντικές δραστηριότητες της Ένωσης

5.1. Προτάσεις για την ιστοσελίδα στο διαδίκτυο: Η Κυριακή Ζαχαροπούλου πρότεινε να μπορούν τα μέλη στην ιστοσελίδα να ανεβάζουν και μουσικό ηχητικό υλικό, ερασιτεχνικές ηχογραφήσεις και βίντεο από μουσικοπαιδαγωγικές δραστηριότητες των μελών. Η υπεύθυνη της ιστοσελίδας, Σοφία Αγγελίδου, απάντησε ότι θα κοιτάξει τι μπορεί να γίνει αλλά τα αρχεία ήχου χρειάζονται πολύ χώρο και θα εξαρτηθεί από το μέγεθος του αρχείου. Η Άννα Δάνη πρότεινε να οργανωθεί Forum στην ιστοσελίδα της Ένωσης όπου θα μπορούν τα μέλη να συναντιώνται και να επικοινωνούν.

5.2. Γενικές προτάσεις: Εκφράστηκε η άποψη ότι τα μέλη θα μπορούσαν να βοηθήσουν περισσότερο στο έργο και τις δραστηριότητες της Ε.Ε.Μ.Ε. αν οργάνωνε το Δ.Σ. συγκεκριμένες δράσεις ώστε τα μέλη να γνωρίζουν τι μπορούν να προσφέρουν.

5.3. Μέλη-σύνδεσμοι ανάμεσα στην Ε.Ε.Μ.Ε. και στη διοργάνωση δραστηριοτήτων σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας.

6. 6ο Συνέδριο της Ε.Ε.Μ.Ε. (2009)

Η Δέσποινα Καλανταρίδου πληροφόρησε τα μέλη της Συνέλευσης ότι διερεύνησε τη σκέψη να γίνει το 6ο Συνέδριο στη Δράμα. Ως χώρος προσφέρεται το Ωδείο, το Μουσικό Σχολείο και το Αμφιθέατρο της Νομαρχίας. Όμως, η πρόταση που έκανε στους υπεύθυνους αυτών των χώρων ήταν για τέλη Ιουνίου-αρχές Ιουλίου και δεν γνωρίζει για το πώς θα είναι η διαθεσιμότητα των χώρων τον Οκτώβριο. Το 6ο Συνέδριο τελικά θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα τον Οκτώβριο του 2009 (βλ. Τα Νέα, σ.σ. 8-9).

7. Παράταση της θητείας του παρόντος Δ.Σ.

Η Γενική Συνέλευση ψήφισε ομόφωνα την παράταση της θητείας του παρόντος Δ.Σ. έως τον Οκτώβριο του 2009 οπότε και θα γίνει και η επόμενη εκλογολογιστική Συνέλευση στην Αθήνα.

8. Ημερομηνία επόμενης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης

Η επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση ορίστηκε να γίνει τον Οκτώβριο του 2009 στην Αθήνα, στο πλαίσιο του 6ου Συνεδρίου της Ένωσης.

Διημερίδα:

"Σχολική Μουσική Εκπαίδευση: Ζητήματα σχεδιασμού, μεθοδολογίας και εφαρμογών"

13-14 Σεπτεμβρίου

Δημοτικό Ωδείο Νεάπολης

Πρόγραμμα

Σάββατο 13 Σεπτεμβρίου 2008	Κυριακή 14 Σεπτεμβρίου 2008
14:30-15:00 Προσέλευση - Εγγραφή	10:00-11:15 <i>Εριφύλη Δαμιανού:</i> Μουσικές εφαρμογές στο Δημοτικό σχολείο
15:00-16:15 <i>Σμαρώ Χρυσοστόμου:</i> Η Διαθεματική προσέγγιση στη διδασκαλία της μουσικής	11:15-12:30 <i>Ζωή Διονυσίου:</i> Η ανάπτυξη της δημιουργικότητας στη σχολική μουσική εκπαίδευση
16:15-17:30 <i>Δημήτρης Αντωνιάκης:</i> Αναπτυξιακή θεώρηση μουσικοπαιδαγωγικών εφαρμογών μέσω της θεωρίας του Gardner	12:30-13:00 Διάλειμμα
17:30-18:00 Διάλειμμα	13:00-14.15 <i>Κώστας Τσούγκρας:</i> Λειτουργική Αρμονία - Εισαγωγή στο θεωρητικό της υπόβαθρο και στη σημειογραφία της
18:00-19:15 <i>Λευκοθέα Καρτασίδου:</i> Η μουσική στην πρώτη παρέμβαση	14:15-15:30 <i>Μαίη Κοκκίδου:</i> Σχεδιασμός και ανάπτυξη ημερήσιου μαθήματος μουσικής
19:15-20:30 <i>Δημήτρης Πνευματικός & Νίκος Θεοδορίδης:</i> Συν-κινήσεις στην εκπαίδευση: Συγκινησιακή εμπειρία και αναστοχασμός επί των συγκινήσεων με αφορμή μουσικές δραστηριότητες	15:30-16:00 Συζήτηση - Λήξη διημερίδας
20:30-21:00 Συζήτηση	16:00-17:00 Συναντήσεις με τους επικεφαλής των Ομάδων Εργασίας της Ε.Ε.Μ.Ε. και εκλογές επταμελών επιτροπών

! Στη διημερίδα θα γίνουν δεκαπεντάλεπτες εισηγήσεις και θα ακολουθήσουν συμμετοχικές δράσεις με όλους τους συμμετέχοντες.

! Διημερίδα με τον ίδιο τίτλο και διαφορετικούς εισηγητές θα πραγματοποιηθεί και στην Κέρκυρα τον Δεκέμβριο του 2008.

! Τα Πρακτικά θα τα επιμεληθούν η Ζωή Διονυσίου και η Σοφία Αγγελίδου, θα διατίθενται δωρεάν στους συμμετέχοντες της διημερίδας και θα περιλαμβάνουν τις εισηγήσεις των εισηγητών της Θεσσαλονίκης, της Κέρκυρας και άλλα κείμενα..

Πληροφορίες:

Ε.Ε.Μ.Ε. e-mail: info@eeme.gr, τηλ. 6937560404 & 2310-858658

Κόστος συμμετοχής
30 ευρώ (μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.)
και 50 ευρώ (μη μέλη)

Χώρος
Δημοτικό Ωδείο Νεάπολης.
Ελ. Βενιζέλου 72,
Νεάπολη Θεσσαλονίκη

Πρόγραμμα δραστηριοτήτων της Ε.Ε.Μ.Ε. για τους μήνες Σεπτέμβριο - Δεκέμβριο 2008

Το Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ.Ε. σε συνεργασία με τις Ομάδες Εργασίας της Ένωσης προγραμματίσει μια σειρά εκδηλώσεων για τους μήνες Σεπτέμβριο-Δεκέμβριο 2008. Επειδή ο αριθμός των συμμετεχόντων στην κάθε εκδήλωση είναι περιορισμένος κρατήστε από τώρα θέση στις εκδηλώσεις που σας ενδιαφέρουν στέλνοντας το ονοματεπώνυμό σας και τον τίτλο της εκδήλωσης που θέλετε να παρακολουθήσετε στο e-mail της Ε.Ε.Μ.Ε.: info@eeme.gr. Για οποιαδήποτε αλλαγή σε ημερομηνίες ή χώρο των εκδηλώσεων της Ε.Ε.Μ.Ε. θα ενημερωθείτε έγκαιρα.

20-21 Σεπτεμβρίου

&

11-12 Οκτωβρίου

" Διαχείριση προβλημάτων στη σχολική τάξη"

Κύκλος σεμιναρίων με την ψυχολόγο **Αγγελική Κωλέττη**. Δύο πεντάωρες συναντήσεις με απόσταση τριών εβδομάδων ή μια από την άλλη. Μέγιστος αριθμός ατόμων: 16-20. **Κόστος συμμετοχής:** 50 ευρώ (μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.) και 70 ευρώ (μη μέλη). **Χώρος:** τα γραφεία της Ε.Ε.Μ.Ε.*

4-5 Οκτωβρίου

"Διεύθυνση φωνητικών μουσικών συνόλων"

8ωρο σεμινάριο διάλεξη, master class χορωδίας. **Εισηγήτρια:** Μαρία Έμμα Μελιγκοπούλου. **Χώρος:** Θα ανακοινωθεί **Κόστος συμμετοχής:** 25 ευρώ (μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.) και 40 ευρώ (μη μέλη).

1 Νοεμβρίου

"Χειμωνιάτικες δραστηριότητες μουσικής για το νηπιαγωγείο"

Εισηγήτριες: Μαρία Κουρκουρά και Μυρτώ Βουγιούκα. **Διάρκεια:** 4 ώρες **Χώρος:** Τα γραφεία της Ε.Ε.Μ.Ε.* **Κόστος συμμετοχής:** 15 ευρώ (μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.) και 25 ευρώ (μη μέλη).

8-9 Νοεμβρίου

"Διεύθυνση φωνητικών μουσικών συνόλων"

8 ωρο σεμινάριο διάλεξη, master class χορωδίας και συναυλία χορωδίας. **Εισηγήτριες:** Ματίνα Βενετιάδου και Βαία Παπαγιαννοπούλου **Πόλη:** Αθήνα **Κόστος συμμετοχής:** 25 ευρώ (μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.) και 40 ευρώ (μη μέλη).

29-30 Νοεμβρίου

"Εργαστήριο με τη Μαρίζα Κωχ"

Διάρκεια: 4 ώρες **Χώρος:** Τα γραφεία της Ε.Ε.Μ.Ε.* **Μέγιστος αριθμός ατόμων:** 16 άτομα. **Κόστος συμμετοχής:** 40 ευρώ (μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.) και 60 ευρώ (μη μέλη).

Το Εργαστήρι Βιοματικής Μουσικής Αγωγής δημιουργήθηκε το 1994 από τη Μαρίζα Κωχ, παράλληλα με τη Μουσικοθεατρική Σκηνή της ίδιας, και απευθύνεται σε παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας.

Στο εργαστήρι αυτό τα παιδιά ασκούνται στη συνειδητή ακρόαση του ήχου, τη λογοπεδική, τη σωστή άρθρωση του λόγου, τη διαφραγματική αναπνοή, τα μουσικά διαστήματα με σολφές στον αέρα και τη μουσικοθεατρική έκφραση. Έρχονται σ' επαφή με τα παραδοσιακά μουσικά όργανα και το παραδοσιακό τραγούδι και ανακαλύπτουν τη σημασία του ρυθμού στη μουσική, στο λόγο και στην κίνηση.

Η διδακτική ύλη που χρησιμοποιείται, δημιουργήθηκε από τη Μαρίζα Κωχ ειδικά για τις ανάγκες του Εργαστηρίου και έχει την έγκριση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Είναι μια ύλη που παρουσιάζεται από τη Μαρίζα Κωχ σε ημερίδες του Υπουργείου Παιδείας και σε επιμορφωτικά προγράμματα εκπαιδευτικών. Ακόμη έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον ξένων Πανεπιστημίων που έχουν έδρες Νεοελληνικών Σπουδών. Προσαρμοσμένη αυτή η ύλη για ενήλικες, χρησιμοποιείται στο Πανεπιστήμιο Cornell της Νέας Υόρκης, το οποίο έχει τιμήσει τη Μαρίζα Κωχ ως "γυναίκα δημιουργό", για τη μουσική της προσφορά.

Χάρη στη συμμετοχή και τον επιτυχημένο συντονισμό του Δ.Σ. τα γραφεία της Ε.Ε.Μ.Ε. ανακαινίστηκαν!

Θα μας βρείτε στον ανανεωμένο μας χώρο, Δελφών 127, στη Θεσσαλονίκη, κάθε Πέμπτη 18:30-20:30! Σας περιμένουμε!!!

* Τα γραφεία της Ε.Ε.Μ.Ε. βρίσκονται στη Θεσσαλονίκη, Δελφών 127.

Παιδαγωγική του Πιάνου

Επικεφαλής:

Πέτρος Βούβαρης

τηλ. 6975811258, e-mail: pvouvaris@yahoo.gr

Αθηνά Φυτίκα

τηλ. 6942423235, e-mail: athina_f@yahoo.com

Αγαπητά μέλη,

Θερμές ευχές για μία δημιουργική νέα σχολική και ακαδημαϊκή χρονιά!

Θα θέλαμε να σας πληροφορήσουμε ότι στο πλαίσιο της διμερείδας που διοργανώνει η Ε.Ε.Μ.Ε. στις 13 και 14 Σεπτεμβρίου στο Δημοτικό Ωδείο Νεάπολης θα πραγματοποιηθεί Συνέλευση της Ομάδας Εργασίας της Παιδαγωγικής του Πιάνου την Κυριακή 14 Σεπτεμβρίου από τις 16:00 έως τη 17:00. Η παρουσία όλων των μελών κρίνεται απαραίτητη καθώς θα συζητηθούν ζητήματα που αφορούν στις μελλοντικές δράσεις της ομάδας. Θα χαρούμε να σας δούμε όλους εκεί και να συζητήσουμε τις δικές σας προτάσεις και επιθυμίες!

Οι συνεπικεφαλής

Αθηνά Φυτίκα και Πέτρος Βούβαρης

Γραμματειακή Υποστήριξη και Επικοινωνία

Μυρτώ Βουγιούκα, Μαρία Κουρκουρίκα,
Μαρία Παπαδόσου

τηλ. 2310 858658

6939560404

e-mail: info@eeme.gr

Τα γραφεία της Ε.Ε.Μ.Ε. είναι
ανοιχτά κάθε Πέμπτη
και ώρα 18:30-20:30.
(Δελφών 127, στάση Συνδίκια,
Θεσσαλονίκη)

Εκλογές για την Επταμελή Επιτροπή των Ομάδων Εργασίας:

Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης & Προσχολικής και Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Κυριακή 14 Σεπτεμβρίου, ώρα 16:00

Δημοτικό Ωδείο Νεάπολης

Τα μέλη των παραπάνω Ομάδων εργασίας καλούνται να δηλώσουν υποψηφιότητα για τις εκλογές των Επταμελών Επιτροπών τους: α) Για την Ομάδα Προσχολικής και Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην επικεφαλής Φαίη Παγώνη (e-mail: f_ragoni@yahoo.com) και β) για την Ομάδα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο e-mail: info@eeme.gr, μέχρι το Σάββατο 13 Σεπτεμβρίου και επί τόπου την Κυριακή 14 Σεπτεμβρίου.

Συντακτική Επιτροπή

Επικεφαλής:

Δήμητρα Κόνιαρη

τηλ 6938412277, e-mail: dkoniari@uom.gr

Άρθρα για το περιοδικό
Μουσικοπαιδαγωγικά (τ. 7, 2009)
μπορείτε να στείλετε μέχρι τις
31 Μαρτίου 2009 στον διευθυντή έκδοσης
του περιοδικού: Κώστα Τσούγκρα
e-mail: musicalpedagogics@eeme.gr

Περιμένουμε τις συνεργασίες σας για τα
Νέα της Ε.Ε.Μ.Ε. του Ιανουαρίου 2009
μέχρι τις **10 Δεκεμβρίου 2008**
e-mail: musiceducation@eeme.gr

Μουσικές δραστηριότητες και σχέδια
μαθημάτων για τη **Μουσική Εκπαίδευση τ. 19**
που θα κυκλοφορήσει μέσα στο 2009 μπορείτε
να τα στείλετε στη διεύθυνση:
musiceducation@eeme.gr
μέχρι τις **28 Φεβρουαρίου 2009**

6ο Συνέδριο της Ε.Ε.Μ.Ε.

Μουσική: παιδεύει, εκπαιδεύει, θεραπεύει

Αθήνα

Οκτώβριος 2009

Το 6ο Συνέδριο της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση με τίτλο “**Μουσική: παιδεύει, εκπαιδεύει, θεραπεύει**” έχει σκοπό να φέρει σε επαφή όλους όσους ασχολούνται με τη μουσική εκπαίδευση και τη διδασκαλία της μουσικής σε όλες τις μορφές και σε όλες τις βαθμίδες και επίπεδα.

Το Συνέδριο θα περιλαμβάνει εισηγήσεις, στρογγυλές τράπεζες, αναρτημένες ανακοινώσεις, εργαστήρια και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

Κύριοι θεματικοί άξονες

Οι κύριοι θεματικοί άξονες του συνεδρίου είναι οι παρακάτω (βλ. αναλυτικοί θεματικοί άξονες στη σ. 9):

1. Μουσική και Εκπαίδευση
2. Μουσική και Ψυχολογία
3. Αξίες της Μουσικής Αγωγής
4. Μουσική και Ειδική Αγωγή
5. Μουσική και Ιατρική
6. Μουσική και Εγκέφαλος

Κόστος εγγραφής

Μέχρι τις 31/03/2009:

Μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.*: 50 Ευρώ
Μη μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.: 100 Ευρώ

Από 01/04/2009 μέχρι τις 31/07/2009:

Μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.*: 65 Ευρώ
Μη μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.: 130 Ευρώ

Από 01/08/2009 μέχρι την έναρξη του Συνεδρίου:

Μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.*: 75 Ευρώ
Μη μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.: 150 Ευρώ

Εισηγητές:

Μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.*: 25 Ευρώ
Μη μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.: 50 Ευρώ

Προπτυχιακοί φοιτητές μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.: Δωρεάν

Προπτυχιακοί φοιτητές μη μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε.: 50 Ευρώ

*Η προσφορά ισχύει για τα οικονομικά τακτοποιημένα μέλη της Ένωσης για τα έτη 2008 και 2009.

Η εγγραφή καλύπτει:

- (1) Τον **φάκελο** του Συνεδρίου με το Πρόγραμμα και έντυπο πληροφοριακό υλικό.
- (2) Την **είσοδο** σε όλες τις διαλέξεις και εργαστήρια (εφόσον επιτρέπει ο αριθμός των συμμετοχών ανά εργαστήριο).
- (3) Την **είσοδο** σε όλες τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.
- (4) **CD ROM** με τα πλήρη κείμενα των εισηγήσεων.
- (5) Ένα τεύχος του περιοδικού “Μουσική Εκπαίδευση” ή ένα τεύχος του περιοδικού “Μουσικοπαιδαγωγικά”.

Για την υποβολή προτάσεων οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να αποστείλουν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2008:

α) Για τις προφορικές παρουσιάσεις και τις αναρτημένες ανακοινώσεις (poster):

- τον **τίτλο** της εργασίας στην ελληνική και αγγλική γλώσσα,
- την **περίληψη** της εργασίας (μέχρι 250 λέξεις) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα,
- **βιογραφικό** του εισηγητή/των εισηγητών στα Ελληνικά και τα Αγγλικά μέχρι 150 λέξεις,
- τέσσερις μέχρι οκτώ **λέξεις κλειδιά** (keywords) στα Ελληνικά και τα Αγγλικά που θα περιγράφουν το θέμα ώστε να γίνει ευκολότερη εύρεση και ταξινόμηση στα πρακτικά,
- πληροφορίες για τον **υλικοτεχνικό εξοπλισμό** που χρειάζονται.

β) Για τα εργαστήρια:

- τον **τίτλο** του εργαστηρίου στην ελληνική και αγγλική γλώσσα,
- το **αντικείμενο** του εργαστηρίου στην ελληνική και αγγλική γλώσσα (περιγραφή του εργαστηρίου μέχρι 500 λέξεις),
- τον **αριθμό** των ατόμων που μπορούν να πάρουν μέρος,
- πληροφορίες για τον **υλικοτεχνικό εξοπλισμό** που απαιτείται,
- **βιογραφικό** του εισηγητή/των εισηγητών στα Ελληνικά και τα Αγγλικά μέχρι 150 λέξεις.

γ) Για τις συζητήσεις στρογγυλής τράπεζας:

- τον **τίτλο** του θέματος στην ελληνική και αγγλική γλώσσα,
- **περιγραφή** του θέματος (μέχρι 250 λέξεις) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα,
- **βιογραφικό** του εισηγητή και των ομιλητών στα Ελληνικά και τα Αγγλικά μέχρι 150 λέξεις.

δ) Για τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις:

- τον **τίτλο**, το **πρόγραμμα** της εκδήλωσης και **περιγραφή** (μέχρι 250 λέξεις) στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα,
- τον **αριθμό** και τα **ονόματα** των συμμετεχόντων.

Οδηγίες για τη συγγραφή και αποστολή των κειμένων

Όλες οι προτάσεις θα αποστέλλονται σε ηλεκτρονική μορφή Microsoft Word format (.doc) ή Rich text format (.rtf). Δεν θα γίνει αποδεκτή καμία άλλη μορφή κειμένου PC και καμία μορφή Macintosh. Οι εικόνες θα αποστέλλονται σε ξεχωριστό αρχείο .jpg ή .tif.

Ειδικότερα, θα ακολουθηθεί η παρακάτω κωδικοποίηση:

- Ελληνική περιήληψη: XXXXX_Pe.doc (ή .rtf)
- Αγγλική περιήληψη: XXXXX_Ab.doc (ή .rtf)
- Ελληνικό βιογραφικό: XXXXX_Bio.doc (ή .rtf)
- Αγγλικό βιογραφικό: XXXXX_Cv.doc (ή .rtf)
- Πλήρες κείμενο: XXXXX.doc (ή .rtf)

Όπου XXXXXX το επώνυμο του εισηγητή με λατινικούς χαρακτήρες.

Όλες οι προτάσεις
θα αποστέλλονται
στη διεύθυνση:
6th_conference@eeme.gr
www.eeme.gr/6th_conference.htm

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ 6ου ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ Ε.Ε.Μ.Ε.

Μουσική και Εκπαίδευση

- ▶▶ Μουσικός γραμματισμός
- ▶▶ Οι αλλαγές στον προσανατολισμό της σχολικής μουσικής εκπαίδευσης
- ▶▶ Νέες τάσεις στη διδασκαλία της θεωρίας της μουσικής
- ▶▶ Νέες τάσεις στη διδασκαλία της ιστορίας της μουσικής
- ▶▶ Διδασκαλία της ιστορίας της μουσικής: συγχρονικότητα και διαχρονικότητα
- ▶▶ Μουσική διδασκαλία-μάθηση και πολυμεσικές εφαρμογές
- ▶▶ Διδάσκοντας νέα μουσικά είδη και στίλ: σε τι συνίσταται ένα μουσικό είδος;
- ▶▶ Η διδασκαλία-μάθηση μουσικών εννοιών και όρων
- ▶▶ Η εξερεύνηση και ο πειραματισμός στη μουσική διδασκαλία-μάθηση
- ▶▶ Εικονικός κόσμος και εικονικό μάθημα μουσικής: αλληλεπίδραση, πρόσβαση στην πληροφορία και κατάκτηση της γνώσης
- ▶▶ Μουσικές εμπειρίες: μουσικές ακροάσεις, μουσική εκτέλεση, μουσική δημιουργία
- ▶▶ Οργάνωση μαθητικής χορωδίας και ορχήστρας: παιδαγωγικά και καλλιτεχνικά κριτήρια
- ▶▶ Μουσικές εκδηλώσεις στο σχολείο: πλαίσιο, διαδικασία και στόχοι
- ▶▶ Ζητήματα δια βίου μάθησης της μουσικής
- ▶▶ Αναζητώντας τον "ιδανικό" δάσκαλο μουσικής: κατάρτιση, προφίλ και προώθηση θεσμικών αλλαγών
- ▶▶ Μουσικά σχολεία: ζητήματα και προοπτικές
- ▶▶ Η μουσική ως εργαλείο για τη διδασκαλία-μάθηση άλλων γνωστικών αντικειμένων: ερευνητικές προσεγγίσεις
- ▶▶ Χαρτογραφώντας τη "μουσική πρόοδο" των μαθητών
- ▶▶ Η διαθεματικότητα εντός του πεδίου της Αισθητικής αγωγής
- ▶▶ Μουσική αγωγή και διαφορετικότητα στη σχολική τάξη
- ▶▶ Μουσική διδασκαλία-μάθηση και θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης
- ▶▶ Μουσική εκπαίδευση και μαθητές με

μαθησιακές δυσκολίες

- ▶▶ Οι μουσικές δράσεις ως εργαλείο ένταξης για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες

Μουσική και Ψυχολογία

- ▶▶ Αναπτυξιακή ψυχολογία της μουσικής: ψυχομετρία (τεστ μουσικής συμπεριφοράς, τεστ μουσικής επίδοσης, τεστ μουσικών προτιμήσεων κα.)
- ▶▶ Νέα ερευνητικά ευρήματα στο πεδίο της Ψυχομουσικολογίας
- ▶▶ Σκέψη και μουσική ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής αγωγής
- ▶▶ Ανάπτυξη δεξιοτήτων διάκρισης μουσικών στοιχείων (π.χ. τονικό ύψος, τονικότητα) σε παιδιά σχολικής ηλικίας
- ▶▶ Αναταραστάσεις της μουσικής από παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας
- ▶▶ Η πρόσληψη ήχων και μουσικής από το έμβρυο κατά τη διάρκεια της κύησης: ερευνητικά ευρήματα
- ▶▶ Η πρόσληψη ήχων και μουσικής από το παιδί κατά της πρώτους μήνες της ανάπτυξής του: ερευνητικά ευρήματα
- ▶▶ Κοινωνική ψυχολογία και μουσική ανάπτυξη
- ▶▶ Μουσική και δημιουργικότητα
- ▶▶ Μουσική και συναίσθημα
- ▶▶ Η ευχαρίστηση της μουσικής ακρόασης, της μουσικής εκτέλεσης και της μουσικής δημιουργίας
- ▶▶ Σκιαγραφώντας το μουσικά χαρισματικό παιδί

Αξίες της Μουσικής Αγωγής

- ▶▶ Ο ρόλος της μουσικής αγωγής στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών
- ▶▶ Ο ρόλος της μουσικής αγωγής στη συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών
- ▶▶ Ο ρόλος της μουσικής αγωγής στην ανάπτυξη γνωστικών δεξιοτήτων
- ▶▶ Ο ρόλος της μουσικής αγωγής στην ανάπτυξη αισθητικών κριτηρίων
- ▶▶ Ο ρόλος της μουσικής αγωγής στην αντιμετώπιση του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης
- ▶▶ Ο ρόλος της μουσικής αγωγής στην

αντιμετώπιση φαινομένων παραβατικής συμπεριφοράς στο σχολείο

- ▶▶ Μουσική αγωγή και Αγωγή του Πολίτη: ισότητα, πολιτότητα, κοινωνική δικαιοσύνη
- ▶▶ Οι σπουδές μουσικής ως εσωτερικό κίνητρο για την προσωπική εξέλιξη

Μουσική και Ειδική Αγωγή

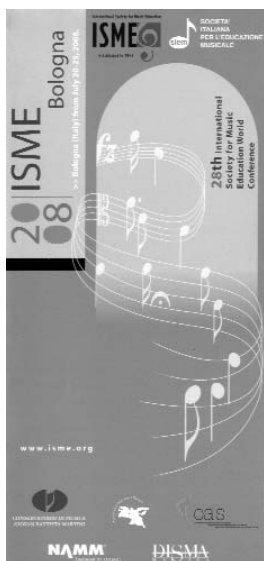
- ▶▶ Μουσικές δεξιότητες ατόμων με αναπηρίες: αξιολόγηση και παρέμβαση
- ▶▶ Το μάθημα της μουσικής σε άτομα με αναπηρίες: διδακτική μεθοδολογία
- ▶▶ Προσαρμογή και τροποποιήσεις του μαθήματος της μουσικής σε άτομα με αναπηρίες
- ▶▶ Εκπαίδευση στη μουσική σε άτομα με αναπηρίες
- ▶▶ Εκπαίδευση μέσω της μουσικής σε άτομα με αναπηρίες
- ▶▶ Μουσικός αυτοσχεδιασμός και άτομα με αναπηρίες
- ▶▶ Διδάσκοντας μουσική σε παιδιά με σύνδρομο Down
- ▶▶ Μουσικοθεραπεία και σχολική εκπαίδευση

Μουσική και Ιατρική

- ▶▶ Σωματικές παθήσεις των μουσικών από την ενασχόληση με τη μουσική
- ▶▶ Το άγχος της σκηνης στους μουσικούς
- ▶▶ Κλινική μουσικοθεραπεία
- ▶▶ Σχέση Μουσικής και Ιατρικής: ιστορική επισκόπηση
- ▶▶ Ακρόαση της μουσικής από ασθενείς με κοχλιακά εμφυτεύματα

Μουσική και Εγκέφαλος

- ▶▶ Εγκεφαλική ευπλαστικότητα και μουσική εκπαίδευση
- ▶▶ Εγκεφαλική ενεργοποίηση κατά την ακρόαση ή το παίξιμο της μουσικής
- ▶▶ Νευροβιολογικά στοιχεία για την απόλυτη ακοή
- ▶▶ Γλώσσα και μουσική: κοινά ή διαφορετικά νευρωνικά δίκτυα;
- ▶▶ Εγκέφαλος και μουσική μνήμη
- ▶▶ Περιπτώσεις μουσικής ανικανότητας (π.χ. αμουςία, αρρυθμία)

28ο Παγκόσμιο Συνέδριο της ISME 20-25 Ιουλίου 2008 Μπολόνια, Ιταλία

Με μεγάλη επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του 28ου Παγκόσμιου Συνεδρίου της ISME (International Society for Music Education) στις 20-25 Ιουλίου στη Μπολόνια της Ιταλίας, ένα συνέδριο στο οποίο σημειώθηκε ρεκόρ συμμετοχών -περισσότεροι από 1500 σύνεδροι και πάνω από 700 μέλη καλλιτεχνικών σχημάτων από όλη την υφήλιο. Το θέμα του Συνεδρίου ήταν *Μουσική για όλες τις ηλικίες και για 5 ημέρες*, η πόλη της Μπολόνια έγινε τόπος συνάντησης και επικοινωνίας μουσικοπαιδαγωγών από 80 χώρες του κόσμου, ενώ οι μουσικές του κόσμου γέμισαν τόσο τις αίθουσες εκδηλώσεων του συνεδρίου όσο και τις κεντρικές πλατείες της πόλης.

Μαίη Κοκκίδου

Η Ε.Ε.Μ.Ε., ως συνδεδεμένο μέλος της ISME και ως επίσημη εκπρόσωπος της ISME στην Ελλάδα, συμμετείχε στη γενική συνέλευση των αντιπροσώπων των κρατών-μελών μέσω της προέδρου της Μαίης Κοκκίδου και έδωσε δείγμα της δράσης της μέσα από έκθεση των εκδόσεών της και ενημερωτικού υλικού στον αύλιο χώρο του Conservatorio, έναν από τους κύριους χώρους διεξαγωγής του συνεδρίου. Στη γενική συνέλευση έγινε, μεταξύ άλλων, παρουσίαση και απολογισμός του έργου της ISME κατά την προηγούμενη διετία και παραδόθηκε η σκυτάλη στο νέο πρόεδρο, τον Σουηδό Håkan Lundström, ο οποίος μοιράστηκε με τους συμμετέχοντες το όραμά του για την Ένωση για τη διετία της προεδρίας του.

Από τη συνάντηση μελών του Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ.Ε. και τον επίτιμο πρόεδρο, Πολύβιον Ανδρούτσου με τον Πρόεδρο της ISME Håkan Lundström και τη γραμματέα της ISME Judy Thönnell

Πολλά μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε. είχαν την ευκαιρία να συμμετέχουν στις εργασίες του συνεδρίου ενώ αρκετά μέλη έδωσαν

Ο επίτιμος πρόεδρος της Ε.Ε.Μ.Ε. Πολύβιος Ανδρούτσος

το στίγμα τους είτε ως εισηγητές είτε ως μέλη καλλιτεχνικών ομάδων. Συγκεκριμένα, ο επίτιμος πρόεδρος της Ε.Ε.Μ.Ε. Πολύβιος Ανδρούτσος, ανακοίνωσε τα αποτελέσματα ερευνητικής μελέτης, που έγινε σε συνεργασία με τον Jere Humphreys, σε προφορική εισήγηση με τίτλο "Pre-Service Music Teacher's Observations of Music Lessons" και η πρόεδρος της Ε.Ε.Μ.Ε. Μαίη Κοκκίδου, στην προφορική εισήγηση της με τίτλο "Self-Esteem/Self-Perception and Music Education in Childhood" παρουσίασε τα ευρήματα της έρευνας που διεξήγαγε με τη συνεργασία της Ε. Τσακίριδου και της Μ. Γκέκα.

Η πρόεδρος της Ε.Ε.Μ.Ε. Μαίη Κοκκίδου

Η αντιπρόεδρος της Ε.Ε.Μ.Ε. Μυρτώ Βουγιούκα, η γραμματέας του Δ.Σ. Μαρία Κουρκουρίκα και το μέλος Κατερίνα Κουθούρη κάλεσαν τους συμμετέχοντες του εργαστηρίου τους σε ένα μουσικό ταξίδι "Θεσσαλονίκη-Μπολόνια" με διαθεματικές δραστηριότητες.

Η γραμματέας της Ε.Ε.Μ.Ε. Μαρία Κουρκουρίκα, και η αντιπρόεδρος Μυρτώ Βουγιούκα

Το μέλος του Δ.Σ. Σοφία Αγγελίδου παρουσίασε την αναρτημένη ανακοίνωση "Musical Iconography for Educational Purposes: Resources, Methods and Applications", την οποία προετοίμασε μαζί με τη Ζωή Διονυσίου.

Η web-master και μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ.Ε. Σοφία Αγγελίδου

Το παρόν έδωσαν επίσης πολλά μέλη της επιστημονικής επιτροπής του περιοδικού "Μουσικοπαιδαγωγικά": η Σμαρώ Χρυσοστόμου εισηγήθηκε για το ζήτημα της Συνεργατικής Μάθησης στη Μουσική στην Ελλάδα στο συμπόσιο με θέμα "Cooperative Learning in Music" και η Ιουλία Παπαγεώργη συμμετείχε σε συμπόσιο με θέμα "Investigating Musical Performance: Teaching and Learning in Higher Education" με συντονιστή τον Graham Welch και σε ομάδα παρουσίασης προφορικής ανακοίνωσης με θέμα "The National Singing Programme for Primary Schools in England: An Initial Baseline Study". Παρόλο που η Λελούδα Στάμου και η Νατάσσα Οικονομίδου-Σταύρου δεν κατόρθωσαν να έχουν φυσική παρουσία, συμμετείχαν με τα κείμενά τους σε συμπόσια του συνεδρίου, η μεν πρώτη στο συμπόσιο "Responsive Pedagogy: The Influence of Infants and Young Children on Adult Music Teaching and Performance" η δε δεύτερη στα συμπόσια "Time for a Change?" και "Music Education in European Schools".

Επίσης, σημαντική ήταν η παρουσία πολλών μελών της Ε.Ε.Μ.Ε.: ο Γιάννης Μυράλης, σε συνεργασία με την Ευγενία Σολομωνίδου, πραγματοποίησε προφορική εισήγηση με θέμα "Cypriot Students' Involvement with Musical Activities up to Middle School". Η Ειρήνη Γκεγκελασβίλη παρουσίασε τη μέθοδό της διδασκαλίας της μουσικής με τον τίτλο "Το παραμύθι της μουσικής", η οποία απευθύνεται σε μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, η Γεωργία Κυριακίδου-Νεοφύτου μίλησε για την πορεία της έρευνας "A Pilot Study of Student Self-Assessment in Secondary Music Education in Cyprus", η Νόπη Νικολάου-Τελεμάχου πραγματοποίησε προφορική εισήγηση με θέμα

Το γυναικείο πολυφωνικό σχήμα "Διώνη"

"Connecting Practice and Research in Early Childhood Music Education in Cyprus" και η Δέσποινα Σαββίδου παρουσίασε αναρτημένη ανακοίνωση με τίτλο "The Primary Music Curriculum of Cyprus".

Ακόμα, για πρώτη φορά στα χρονικά της ISME, συμμετείχαν σε διεθνές συνέδριό της καλλιτεχνικά σχήματα από την Ελλάδα. Το γυναικείο πολυφωνικό σχήμα "Διώνη" παρουσίασε πολυφωνικά τραγούδια από την περιοχή της Ηπείρου και η μπάντα δρόμου του "Κρουστόφωνου", υπό τη διεύθυνση του Χρήστου Ερκέκογλου και της Μαρίας Σκεπαρνιά, γέμισε με αφρικάνικους, λατινοαμερικάνικους και ελληνικούς ρυθμούς την αίθουσα του Teatro Academia di Belle Arti αλλά και τους δρόμους και τις πλατείες της Μπολόνια. Μεταξύ των μελών της μπάντας του δρόμου ήταν το μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ.Ε. Νίκος Θεοδορίδης και τα μέλη Φαίη Παγώνη, Ελίσα Τουφεξίδη, Γεωργία Γκανά, Θανάσης Λευτεριώτης και Τάσος Τατάρογλου.

Στο χώρο του Teatro Academia di Belle Arti, η Theodora Stathopoulos διεύθυνε με επιτυχία την FACE Chamber Orchestra, σε έργα των Evangelista, Champagne, Piazzolla και Glick.

Η μπάντα δρόμου του "Κρουστόφωνου"

Τέλος, θέλουμε να συγχαρούμε από καρδιάς τον επίτιμο πρόεδρο της Ε.Ε.Μ.Ε. Πολύβιο Ανδρούτσο για την επανεκλογή του στο Διοικητικό Συμβούλιο της ISME και να του ευχηθούμε να έχει μία φωτισμένη και δημιουργική διατία. Η εκλογή του Πολύβιου Ανδρούτσου αποτελεί τιμή για όλη την Ελλάδα καθώς είναι ο πρώτος Έλληνας που συμμετέχει στο Δ.Σ. της Διεθνούς Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση και συνδέει άμεσα τη χώρα μας με τις εξελίξεις του πεδίου μας σε διεθνές επίπεδο.

Το νέο Δ.Σ. της ISME (2008-2010)

Η έντονη παρουσία όλων των μελών της Ε.Ε.Μ.Ε. στο 28ο συνέδριο της ISME αποδεικνύει ότι η Ένωσή μας έχει ένα σπουδαίο επιστημονικό δυναμικό το οποίο μπορεί να δώσει νέα ώθηση στα ζητήματα περί μουσικής εκπαίδευσης στον ελλαδικό χώρο αλλά και να αρθρώσει το λόγο του με σοβαρότητα και νέο ενδιαφέρον και στη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα. Συγχαρητήρια σε όλους, διοργανωτές, ερευνητές και καλλιτέχνες και... ραντεβού το 2010 στο επόμενο συνέδριο της ISME, στο Περίνιο!!!

Η αντιπρόεδρος της Ε.Ε.Μ.Ε. Μυροσλά Βονγιούκα στον πάγκο της Ε.Ε.Μ.Ε.

Ραντεβού το 2010 στο Περίνιο!

2ο Διεθνές Συνέδριο για την Ιατρική των Μουσικών

2-6 Απριλίου 2008

Αμφιθέατρο Τελετών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Δήμητρα Κόνιαρη

Ενα πολύ σημαντικό συνέδριο έγινε τον Απρίλιο στη Θεσσαλονίκη με αντικείμενο τις επαγγελματικές παθήσεις των μουσικών. Οι υπερβολικές ώρες μελέτης, η κακή στάση του σώματος κατά τη μελέτη και η απαίτηση από τον μουσικό να καλυτερεύει συνεχώς τις δεξιότητες και ερμηνευτικές του ικανότητες μπορεί να τον οδηγήσουν στην ανάπτυξη σωματικών και ψυχολογικών προβλημάτων τα οποία πολλές φορές είναι μη αναστρέψιμα και μπορεί να αποβούν καταστροφικά για την καριέρα του. Σκοπός του συνεδρίου ήταν η ενημέρωση σχετικά με τους παράγοντες κινδύνου που μπορεί να οδηγήσουν στην εμφάνιση αυτών των επαγγελματικών παθήσεων των μουσικών καθώς και οι σύγχρονες διαγνωστικές μέθοδοι και θεραπευτικές αντιμετώπισεις τους.

Τα θέματα που αναπτύχθηκαν στο συνέδριο αφορούσαν ορθοπαιδικά, ωτορινολαρυγγολογικά, νευρολογικά, ψυχιατρικά και παθολογικά προβλήματα των μουσικών και θέματα φυσιοθεραπείας και αποκατάστασης τραυματισμών στους μουσικούς. Στην επιτυχία του συνεδρίου συνετέλεσε το γεγονός ότι έγινε σε συνεργασία μουσικών, καλλιτεχνικών και ιατρικών φορέων. Έτσι, τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν αναλύθηκαν από πολλές πλευρές και οι συζητήσεις που ακολούθησαν τις εισηγήσεις ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες τόσο για τους ιατρούς όσο και για τους μουσικούς. Η συνεργασία αυτή βοήθησε τους ιατρούς στην κατανόηση της ιδιαιτερότητας των μουσικών ως ασθενών, αλλά και τους μουσικούς στη συνειδητοποίηση της σημασίας της πρόβλεψης των προβλημάτων

που μπορεί να αντιμετωπίσουν λόγω κόπωσης ή υπέρχρησης του μουσικού οργάνου και φυσικά την ανάγκαιότητα της έγκαιρης ιατρικής αντιμετώπισης αυτών των προβλημάτων μόλις εμφανιστούν.

Όπως σημειώθηκε και στις εργασίες του συνεδρίου, εάν η καλή σωματική και ψυχική υγεία είναι απαραίτητη για τη ζωή κάθε ανθρώπου, για τους μουσικούς είναι πρωτίστης σημασίας γιατί ακριβώς η ζωή τους είναι η μουσική τους και συμμετέχουν σε αυτή με όλη τους την ύπαρξη. Γι αυτό το λόγο και ο ρόλος των μουσικοπαιδαγωγών είναι ιδιαίτερα σημαντικός στην ανάπτυξη όχι μόνο των μουσικών δεξιοτήτων των μαθητών αλλά και στην εδραίωση ενός υγιούς τρόπου ενασχόλησης των μαθητών με το μουσικό τους όργανο.

“Πρόσωπα

Ο μουσικός και τα φαντάσματα”

Λίγες σκέψεις πάνω σε ένα άρθρο του Γιώργου Αγγελόπουλου που δημοσιεύτηκε στις 13/04/2007 στην εφημερίδα Τα Νέα

Το άρθρο είναι περσινό όμως ο προβληματισμός που δημιουργεί διαχρονικός. Ο Γιώργος Αγγελόπουλος αναφέρεται σε ένα πείραμα που έκανε η “Ουάσιγκτον Ποστ” τον Ιανουάριο του 2007 στο σταθμό του μετρό της Ουάσιγκτον με συνένοχο τον διεθνούς φήμης βιρτουόζο του βιολιού Τζόσουα Μπελ. Ο Μπελ ντυμένος με τζιν, μπλουζάκι και καπέλο του μπέιζμπολ στάθηκε σ’έναν σταθμό του μετρό και έπαιξε μουσική με το βιολί του, ένα πολύτιμο Στραντιβάριους. Μπροστά του είχε ανοιχτή τη θήκη του βιολιού, με μερικά δολάρια για “μαγιά”. Ο Αγγελόπουλος αναφέρει: “Στα τρία τέταρτα που έπαιξε ο Μπελ πέρασαν από μπροστά του 1.097 άνθρωποι. Επτά σταμάτησαν τουλάχιστον ένα λεπτό για να απολαύσουν τη μουσική. Είκοσι επτά έδωσαν χρήματα, οι περισσότεροι

χωρίς να επιβραδύνουν- συγκεντρώθηκαν 32 δολάρια και κάτι ψιλά. Απομένουν 1.070 άνθρωποι που πέρασαν χωρίς να καταλάβουν τίποτε, πολλοί μόλις ένα μέτρο μακριά από τον βιρτουόζο, οι περισσότεροι χωρίς καν να γυρίσουν το κεφάλι. Και στις τρεις ομάδες υπήρχαν λευκοί, μαύροι και ασιατίες, νέοι και ηλικιωμένοι, άνδρες και γυναίκες. Μία μόνο δημογραφική ομάδα είχε απολύτως συνεπή συμπεριφορά. Κάθε φορά που περνούσε ένα παιδί, προσπαθούσε να σταματήσει για να δει και να ακούσει. Και κάθε φορά ένας γονιός το έσπρωχνε μακριά.

“Όλα βιντεοσκοπήθηκαν με μια κρυφή κάμερα. Στην ταινία βλέπεις ανθρώπους να περνούν κατά κύματα, με χάρτινα ποτήρια καφέ στο χέρι και κινητά στο αυτί, σ’έναν θλιβερό χορό αδιαφο-

ρίας, αδράνειας και βιασύνης. Ο βιολιστής μοιάζει αποκομμένος από το κοινό του, που δεν τον βλέπει και δεν τον ακούει- ένα φάντασμα. Όμως είναι ο μοναδικός που βρίσκεται πραγματικά εκεί- τα φαντάσματα είναι οι άλλοι. Αν δεν μπορούμε να βρούμε λίγο χρόνο στη ζωή μας για να ακούσουμε έναν από τους καλύτερους μουσικούς στον κόσμο να παίζει μερικά από τα καλύτερα μουσικά κομμάτια που έχουν γραφτεί ποτέ, σχολιάζει η “Ποστ”, αν η πίεση της σύγχρονης ζωής μάς κατακυριεύει σε σημείο να γινόμαστε κωφοί και τυφλοί σε κάτι τέτοιο, τότε τι άλλα πράγματα μπορεί να χάνουμε χωρίς να το αντιλαμβανόμαστε;”

Νομίζουμε ότι δεν χρειάζεται παραπάνω σχόλια. Ευχαριστούμε τη Μαίη Κοκκίδου για την επισήμανση του άρθρου.

Η όπερα "Traviata" του Verdi στη ... Λάρισα !!!

Βασιλική Κοσμάνου

Όχι! Μην πάει το μυαλό σας σε Ιταλούς μουσικούς και ορχήστρες του εξωτερικού! Το δυναμικό αυτής της αξιόλογης προσπάθειας -κατά τα λεγόμενα κριτικών και θεατών που κατέκλυσαν την αίθουσα- προήλθε από τη Λάρισα. Χορωδοί και μουσικοί των δύο ορχηστρών, μερικοί από τους σολίστες, όλοι από την περιοχή της Λάρισας.

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Το Φεβρουάριο του 2008 παρουσιάστηκε στη Λάρισα, στην Αίθουσα Συναυλιών του Δημοτικού Ωδείου, για τέσσερις παραστάσεις η όπερα του Βέρντι "Traviata". Οι εμπνευστές και ο πυρήνας αυτής της δουλειάς ήταν ο μαέστρος Χρήστος Κτιστάκης και ο σκηνοθέτης Κώστας Λαμπρούλης. Όπως οι ίδιοι αναφέρουν στο έντυπο πρόγραμμα των παραστάσεων:

"...Είναι η πρώτη φορά σε μια επαρχιακή πόλη της Ελλάδας που πραγματοποιείται μια πρωτότυπη

και ανεξάρτητη παραγωγή, που βασίζεται στο πάθος και τη δημιουργικότητα των δικών της ανθρώπων. Για όλους εμάς που συνεργαστήκαμε για το ανέβασμα αυτής της παράστασης, η Traviata δεν είναι μόνο ένα από τα σημαντικότερα οπερετικά έργα, αλλά και άλλο ένα υπερβατικό πολιτιστικό εγχείρημα. Και ο πολιτισμός, είτε περνά μέσα από το λυρικό θέατρο είτε όχι, αξίζει και μπορεί να ανθίσει στην πόλη μας. Σίγουρα, χρειάζονται υποδομές, ώστε να μην αισθανόμαστε πάντα πως πρέπει να χωρέσουμε μια φάλαινα σε σπιρτόκοντο...".

Το μεράκι όλων εμάς που συμμετείχαμε στις πολύωρες πρόβες από τον Οκτώβριο του 2007 και η καλή διάθεση ήταν καταλυτικές δυνάμεις για να κατακτήσουμε το στόχο μας! Μιλώντας από τη θέση μιας χορωδού, μπορώ να πω ότι όλη η προσπάθεια έγινε με πολλή προσοχή, όρεξη και κυρίως αγάπη για τη μουσική... Νομίζω πως ήρθε η ώρα να σας παρουσιάσω και τους άλλους βασικούς συντελεστές...

Πρωταγωνιστική και συγκλονιστική ήταν η ερμηνεία της Λαρισαίας σοπράνο Μυρτώ Παπαθανασίου, στο

ρόλο της Violetta Valery, η οποία έχει κάνει σημαντικές σπουδές στη μουσική σε Ελλάδα και εξωτερικό, συνεργάστηκε με την όπερα της Ρώμης, του Άμστερνταμ, την όπερα Comique του Παρισιού κλπ. Οι επίσης εξαιρετικοί σολίστες που συμμετείχαν ήταν ο τενόρος Γιάννης Χριστόπουλος (Alfredo Germont), ο βαρύτονος Δημήτρης Πλατανιάς (Giorgio Germont), η μέτζο σοπράνο Ελένη Λιώνα (Flora Bervoix), ο Λαρισαίος τενόρος Αστέριος Τσέτσιλας (Gastone), η σοπράνο Βάσκα Ποζίδου (Annina), ο μπάσος Κωστής Ρα-

σιδάκης (Marcheses D' Obigny), ο βαρύτονος Γρηγόρης Πυριαλάκος (Barone Douphol) και ο μπάσος Νίκος Καπέτας (Dottore Grenvil).

Να σημειωθεί ότι συμμετείχε η Χορωδία Όπερας με 45 μέλη, δύο ορχήστρες (η Συμφωνική Ορχήστρα Νέων του Δήμου Λαρισαίων και η Μαθητική Ορχήστρα Δ.Ω.Λ. "Δημήτρης Μητρόπουλος"), το Θεσσαλικό Μπαλέτο σε χορογραφίες των Γκες Μίχωφ και Καμέλιας Δαμαλή. Επίσης, βοηθοί σκηνοθέτη ήταν οι εξαιρετικοί Παναγιώτης Μπάκας και Κατερίνα Μπέκου. Τα κοστουμιά επιμελήθηκε η Ελένη Ψύρρα και στην επιμέλεια των σκηνικών ήταν ο Κώστας Βαρνάς.

Ίσως ακούγεται τοπικιστικό, αλλά αρκετοί φορείς της πόλης, ο πρόεδρος και ο διευθυντής του Δημοτικού Ωδείου Λάρισας, διάφοροι χορηγοί, βοήθησαν να πάρει σάρκα και οστά αυτό το όνειρο, που όλοι όσοι συμμετείχαμε ευχόμαστε να ξανασυμβεί. Μάλιστα, να μη μείνει όνειρο, αλλά να γίνει μια μουσική πραγματικότητα όχι μόνο στην πόλη μας, αλλά σε κάθε πόλη της Ελλάδας!

Βιβλιοπαρουσιάσεις

Το μουσικό γιασεμάκι.

Διαθεματικές δραστηριότητες μουσικής για το νηπιαγωγείο. Συνοδεύεται από CD
Τζένη Μωραΐτη & Μαρία Κουρκουρίκα
Εκδόσεις: Μεταίχμιο

Μαίη Κοκκίδου

Η διαθεματική προσέγγιση στη διδασκαλία-μάθηση μας προκαλεί να παραιτηθούμε από τον περιορισμό των ορίων σε μία γνωστική περιοχή και να ανοίξουμε την οπτική μας και τις προοπτικές μας σε άλλα πεδία. Η βάση της διαθεματικότητας δεν είναι μόνο η μάθηση νέων μεθόδων, ιδεών και εννοιών αλλά ένας νέος τρόπος να σκεφτόμαστε, να στοχαζόμαστε επί των γνώσεων και των εμπειριών μας, των αξιών και των αρχών του πολιτισμού μας.

Το χαρακτηριστικό των Διαθεματικών Προγραμμάτων Σπουδών δεν είναι τόσο η ιδιαίτερη δομή τους αλλά η οριζόντια σύνδεση των γνωστικών αντικειμένων άρα η κατάλληλη οργάνωση της διδασκείας ύλης κάθε γνωστικού αντικειμένου, με τρόπο που να εξασφαλίζει την επεξεργασία εννοιών που ανήκουν στον ίδιο ή σε διαφορετικούς επιστημονικούς τομείς, να προσδιορίζει τις μεταξύ τους σχέσεις και να αναδεικνύει τα σημεία τομής τους. Η διασύνδεση των αναλυτικών προγραμμάτων των σχολικών μαθημάτων είναι ένα δύσκολο και πολυσύνθετο εγχείρημα και δεν περιορίζεται μόνο στην επεξεργασία θεμάτων από διάφορες γνωστικές περιοχές.

Από την άλλη πλευρά, η επιτυχής υλοποίηση προγραμμάτων με κύριο μέσο τις καλλιτεχνικές-μουσικές δράσεις μας επισημαίνει το ζωτικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η Τέχνη στο σχολείο. Η Τέχνη μπορεί να καταστήσει τη μάθηση πιο ελκυστική στους μαθητές, πιο δημιουργική, πιο παιγνιώδη, και μπορεί να προσφέρει νέα κίνητρα σε όλα τα επίπεδα. Οι καλλιτεχνικές εμπειρίες και δράσεις αποτελούν ένα αναπόσπαστο τμήμα της ανθρώπινης ύπαρξης και ιστορίας και συμβάλλουν στη διαμόρφωση της προσωπικής, κοινωνικής, πολιτισμικής, οικονομικής και πολιτικής προοπτικής στη ζωή κάθε ανθρώπου. Οι ερευνητές διαπιστώνουν συγκεκριμένα ότι η μουσική εκπαίδευση εμπλουτίζει την καθημερινότητα και τη ζωή εν γένει των παιδιών είτε σε ατομικό είτε σε συλλογικό επίπεδο, αναπτύσσει τη νόηση, τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους, διευρύνει τα μέσα με τα οποία κατανοούν τον κόσμο και ανοίγει πόρτες και δρόμους σε νέες ιδέες και αξίες, σε νέους τρόπους συσχέτισης επιμέρους πεδίων και στη διάθεση για εξερεύνηση και πειραματισμό.

Η διαθεματικότητα δεν είναι πρωτόφερο

γνωρίσμα στην Μουσική Αγωγή. Για παράδειγμα, στα παγκοσμίως γνωστά μουσικοπαιδαγωγικά συστήματα των Orff, Dalcroze και Kodály, η διδασκαλία των μουσικών εννοιών και η απόκτηση μουσικών εμπειριών, εδώ και πολλές δεκαετίες, έχουν διαθεματικό χαρακτήρα.

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί είναι πεπεισμένοι για την αξία της εμπλοκής της μουσικής σε όλα τα διδακτικά αντικείμενα αλλά συνήθως δεν προάγουν τέτοιου είδους προσεγγίσεις διότι δηλώνουν ανέτοιμοι να τις διαχειριστούν αποτελεσματικά και αναρωτιούνται: Πώς θα εμπλέξω μουσικές δράσεις στο μάθημα; Με ποιο τρόπο θα υλοποιήσω τους διδακτικούς μου στόχους υλοποιώντας τεχνικές και μεθοδολογικά εργαλεία από το πεδίο της Μουσικής Αγωγής; Πού θα αναζητήσω και πώς θα επιλέξω το υλικό που θα στηρίξει διαθεματικές μουσικές δράσεις;

Το "Μουσικό Γιασεμάκι" προσφέρει απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα με έναν ελκυστικό, λειτουργικό αλλά και επιστημονικά τεκμηριωμένο τρόπο. Μέσα από το επίπεδο της πολυθεματικότητας της Διαθεματικής Προσέγγισης σχηματίζει μία πρόταση για ένα πρόγραμμα Μουσικής και Λαϊκού Πολιτισμού. Εξάλλου, οι περισσότεροι ερευνητές θεωρούν ότι η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση προσφέρεται περισσότερο για την εφαρμογή της πολυθεματικότητας και ότι το πολυθεματικό πρόγραμμα είναι η πιο κατάλληλη οδός για να εισαχθούν οι μαθητές στη φιλοσοφία της διαθεματικότητας.

Οι διαθεματικές συνδέσεις αφορούν στη Γλώσσα (προφορική επικοινωνία, ανάγνωση, γραφή) στα Μαθηματικά, στη Μελέτη Περιβάλλοντος (γεωγραφία, φυσικές επιστήμες, βιολογία, ιστορία), στην Αισθητική Αγωγή (δραματική τέχνη, εικαστικά, φυσική αγωγή) και στις Νέες Τεχνολογίες, και υλοποιούνται μέσα από μουσικές ακροάσεις, τραγούδια, μουσικοκινητικά παιχνίδια, παιχνίδια λόγου και ρυθμού, κατασκευές, μουσικές εκτελέσεις, δραστηριότητες μουσικής ανάγνωσης και γραφής και δραστηριότητες μουσικής δημιουργίας. Σε αυτό το πλαίσιο, οι μαθητές εισάγονται στην καλλιτεχνική πρόκληση και δράση, οργανώνουν τη δημιουργική τους έκφραση, βοηθούνται στην κατανόηση του ιστορικού και πολιτισμικού πλαισίου και ενθαρρύνονται να κοινοποιούν τις αισθητικές τους κρίσεις. Παράλληλα, το περιεχόμενο εστιάζει

στο Λαϊκό Πολιτισμό (παραμύθια, γλωσσόδετες, παραδοσιακά τραγούδια, παραδοσιακά μουσικά όργανα, παραδοσιακοί χοροί, λαϊκά δρώμενα κ.ά.). Δηλαδή, η Διαθεματικότητα προσφέρει το μεθοδολογικό πλαίσιο και τα μεθοδολογικά εργαλεία και η Μουσική και ο Λαϊκός Πολιτισμός μορφοποιούν τους στόχους και το περιεχόμενο. Η πρώτη ενότητα του βιβλίου με τον τίτλο "Πώς να χρησιμοποιήσετε το βιβλίο" είναι χρηστική και εύληπτη, περιγράφει τη δομή της έκδοσης και παρουσιάζει τις επιδιώξεις και το όραμα των συγγραφέων, της Τζένης Μωραΐτη και της Μαρίας Κουρκουρίκα. Στη συνέχεια, σε ένα εκτενές κείμενο σχιζογραφείται με καθαρότητα το θεωρητικό πλαίσιο που αποτελεί το υπόβαθρο της εν λόγω πρότασης. Ακολουθούν οι ενότητες: "Παιδί και Γλώσσα και Μουσική", "Παιδί και Μαθηματικά και Μουσική", "Παιδί και Περιβάλλον και Μουσική", "Παιδί και Έκφραση και Δημιουργία και Μουσική", "Παιδί και Πληροφορική και Μουσική", το Παράρτημα, Γλωσσάρι με μουσικούς όρους και η Βιβλιογραφία.

Μπορούμε να χαρακτηρίσουμε ως ιδιαίτερα λειτουργική τη δομή της εν λόγω έκδοσης, τόσο σε επίπεδο οργάνωσης και "στησίματος" του υλικού όσο και σε επίπεδο φιλικότητας προς τον αναγνώστη: κάθε ενότητα είναι άμεσα εντοπίσιμη καθώς οι σελίδες αυτής έχουν διαφορετικό χρώμα στο άνω και κάτω πλαίσιο. Στην πρώτη σελίδα κάθε ενότητας παρατίθενται συγκεντρωμένοι όλοι οι μαθησιακοί στόχοι που επιδιώκεται να κατακτηθούν. Στην ανάπτυξη των επιμέρους ενότητων, παρατίθενται αριστερά, σε πλαίσιο, οι ειδικοί μαθησιακοί στόχοι και τα απαιτούμενα υλικά. Στο κεντρικό μέρος της σελίδας αναπτύσσεται αναλυτικά και με κατανοητό τρόπο η πορεία διδασκαλίας των προτεινόμενων δράσεων, και αναγράφονται και περιγράφονται όλα τα προτεινόμενα μέσα (τραγούδια, παραμύθια, αινίγματα κ.ά.). Επιπροσθέτως, κάποιες δραστηριότητες ακολουθούνται από Σχόλια, μέσα από τα οποία είτε δίνονται ιδέες για επέκταση της δράσης είτε δίνονται συμπληρωματικές πληροφορίες ώστε και ο πλέον αμύητος - στη μουσική ορολογία - παιδαγωγός να μπορεί να κατανοεί τους στόχους και τα περιεχόμενα του προγράμματος. Για κάθε πρόταση οι συγγραφείς παραθέτουν την πρωτογενή πηγή - κάτι που σπάνια συναντάται σε ανάλογες εκδόσεις - ώστε ο αναγνώστης να μπορεί να ανατρέξει σε αυτή, αν το επιθυμεί.

1st International Piano Forum

12-14 Σεπτεμβρίου 2008
Ρόδος

Ομιλίες, συναυλίες, εργαστήρια και master classes σεμινάρια αφιερωμένα στην τέχνη του πιάνου.

Πληροφορίες:

Καίτη Καστρουνή
E-mail: kastroun@otenet.gr
Τηλ: 22410 65430

2nd International Conference for PhD Music Students

11-13 Φεβρουαρίου 2009
Τμήμα Μουσικών Σπουδών
Α.Π.Θ.

Πληροφορίες:

<http://phdmusic09.web.auth.gr/frameset.html>
E-mail: thania@mus.auth.gr

Suncoast Music Education Research Symposium VII Understanding Musical Expression

5-7 Φεβρουαρίου 2009

Πληροφορίες:

<http://musicweb.hmt-hannover.de/escom/english/Florida2009.htm>
E-mail: smers@arts.usf.edu

2nd International Symposium on Assessment in Music Education

15-17 Απριλίου 2009
University of Florida College of Fine Arts and School of Music
Gainesville, Florida

Πληροφορίες:

<http://conferences.dce.ufl.edu/isame/>

6th International Symposium on the Sociology of Music Education

6-8 Ιουλίου 2009

Καταληκτική ημερομηνία:

20 Νοεμβρίου 2008
Πληροφορίες:
E-mail: Gwen.Moore@mic.ul.ie

8th International Philosophy of Music Education Symposium

9-13 Ιουνίου 2010
Sibelius Academy,
Ελσίνκι, Φιλανδία

Καταληκτική ημερομηνία:

1 Αυγούστου 2009
Πληροφορίες:
http://www.siba.fi/ispme_symposium

Βιβλιοπαρουσίαση: Το μουσικό γιασεμάκι (συνέχεια)

Σε επιλεγμένες περιοχές των κεφαλαίων δίνονται ολοκληρωμένες προτάσεις για δι-σκογραφία και βοηθητική βιβλιογραφία. Όσοι είναι εξοικειωμένοι με τις δυνατότητες του Διαδικτύου θα βρουν και πολλές χρήσιμες ηλεκτρονικές διευθύνσεις για αναζήτηση και αξιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τα ελληνικά παραδοσιακά μουσικά όργανα. Ακόμα, στην ενότητα "Η ιστορία των παραδοσιακών μουσικών οργάνων" δίνονται χρήσιμες πληροφορίες τις οποίες οι εκπαιδευτικοί μπορούν να μελετήσουν και να τις εντάξουν στο μάθημα όταν τον κρίνουν απαραίτητο, ενώ πλούσιο πληροφοριακό υλικό υπάρχει σε όλες τις ενότητες.

Η εικονογράφηση του Σπύρου Γούση είναι ενδιαφέρουσα και παίζει μεταξύ ρεαλισμού και παραμυθένιας ατμόσφαιρας. Ο ρεαλισμός εξασφαλίζει πιστότητα στην απεικόνιση των μουσικών οργάνων -υπάρχουν στο Παράρτημα της έκδοσης, ως αφισούλες και ως καρτέλες για μουσικά παιχνίδια- και το γιασεμάκι δίνει τόνο, συνοχή και ομορφιά στην παρουσίαση του υλικού.

Το CD με τα μουσικά παραδείγματα περιλαμβάνει τους ήχους δεκατριών ελληνικών παραδοσιακών οργάνων, τέσσερις ζυγίες παραδοσιακών οργάνων και παραδείγματα από τρεις παραδοσιακές κομπανίες. Είναι καλογραμμένο, αφορά σε πρωτότυπες εγγραφές και η διάρκεια κάθε μουσικού παραδείγματος είναι τέτοια που δεν υπερβαίνει τις ικανότητες των μικρών μαθητών για ενεργητική ακρόαση

Οι συγγραφείς, παρόλο που έχουν μορφωθεί με μία ολοκληρωμένη πρόταση-προγραμμα προτείνουν στους παιδαγωγούς που θα προμηθευτούν το "Μουσικό Γιασεμάκι" να δώσουν το προσωπικό τους ύφος, να επιχειρήσουν παραλλαγές των δραστηριοτήτων, να δημιουργήσουν νέες δραστηριότητες που θα βασίζονται στις προτάσεις του βιβλίου ή ακόμα και να χρησιμοποιήσουν ιδέες από το βιβλίο για να εμπλουτίσουν τα εκπαιδευτικά προγράμματα που υλοποιούν. Δηλαδή, καλούν τους εκπαιδευτικούς να ξεκινήσουν το ταξίδι τους στη μουσική και το λαϊκό πολιτισμό εφοδιασμένοι με πολύτιμο υλικό αλλά και ελεύθεροι να το προσαρμόσουν στις δικές τους δυνατότητες και στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών τους, δηλαδή να δημιουργήσουν.

Σε γενικές γραμμές, το "Μουσικό Γιασεμάκι" καταφέρει να ανασχηματοποιήσει ένα πλούσιο υλικό πολιτισμού και να το μορφοποιήσει σε εκπαιδευτικό υλικό, σύμφωνα μάλιστα και με τη μεθοδολογία που προτείνεται στα ισχύοντα προγράμματα από το Υπουργείο Παιδείας. Η πρωτοτυπία του δεν αφορά στην παρουσίαση νέου υλικού αλλά στον επαναπροσδιορισμό γνωστού υλικού μέσα από ενδιαφέρουσες και ελκυστικές προτάσεις εφαρμογής. Για παράδειγμα, στην ενότητα "Ιστορία και Μουσική" οι συγγραφείς επέλεξαν ποικίλα παραδοσιακά τραγούδια και προτείνουν ένα ταξίδι πίσω στο χρόνο. Σύμφωνα με τους συγγραφείς (σ.140): "Τα παραδοσιακά τραγούδια ως αναπαραστάσεις του παρελθόντος ανανα-

κλούν τη ζωή των ανθρώπων εκείνης της εποχής. Το περιεχόμενό τους μπορεί να αποτελέσει αφορμή για τα παιδιά για ένα ταξίδι πίσω στο χρόνο, στο οποίο θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν μέσα από ένα ευχάριστο τρόπο τη ζωή κάποιων άλλων ανθρώπων... Αφηγητής θα είναι τα ίδια τα τραγούδια. Έτσι οι μικροί μαθητές, θα γνωρίσουν πώς παντρεύονταν στα παλιά χρόνια οι άνθρωποι, πώς νανούριζαν τα παιδιά τους, πώς τα ταχτάριζαν, πώς φρόντιζαν για τις δουλειές του σπιτιού, ποιες ήταν οι κύριες ασχολίες τους, πώς διασκέδαζαν, ποια ήταν τα έθιμά τους." Εν ολίγοις, όπως δηλώνεται από την Τζένη Μωραΐτη και τη Μαρία Κουρκουράκα: "κι αν αναρωτιέστε τι το διαφορετικό έχει η δική μας πρόταση, την απάντηση θα τη βρείτε μέσα στις σελίδες αυτού του βιβλίου, όπου θα ανακαλύψετε ότι η Μουσική, διαπερνώντας όλα τα γνωστικά αντικείμενα, μπορεί να γνωρίσει στα παιδιά με τον πιο ευχάριστο και παιδαγωγικά κατάλληλο τρόπο έναν ολόκληρο πολιτισμό. Γιατί η Μουσική είναι ένα παιχνίδι με τους ήχους, παλιούς και καινούργιους, το παιχνίδι η μεγαλύτερη απόλαυση των παιδιών και τα παιδιά το κέντρο του ενδιαφέροντός μας!"

Το "Μουσικό Γιασεμάκι" συνοδεύεται από μουσικό CD και από αφίσα και απευθύνεται σε δασκάλους μουσικής της Προσχολικής και της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, σε νηπιαγωγούς, σε δασκάλους γενικής παιδείας, σε φοιτητές Παιδαγωγικών Τμημάτων και τμημάτων Μουσικών Σπουδών αλλά και σε γονείς.

Το ημερολόγιο της Ε.Ε.Μ.Ε. 2008

13-14 Σεπτεμβρίου

Διημερίδα Ε.Ε.Μ.Ε.: Σχολική Μουσική Εκπαίδευση
Ζητήματα σχεδιασμού, μεθοδολογίας και εφαρμογών
&
ΕΚΛΟΓΕΣ και ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ των Ομάδων Εργασίας
(βλ. σ.5)

Μουσικοπαιδαγωγικά σεμινάρια

20-21 Σεπτεμβρίου 2008

&

11-12 Οκτωβρίου 2008

Διαχείριση προβλημάτων στη σχολική τάξη
Εισηγήτρια: Αγγελική Κωλέττη

4-5 Οκτωβρίου 2008

Διεύθυνση φωνητικών μουσικών συνόλων
Εισηγήτρια: Μαρία Έμμα Μελιγκοπούλου

1 Νοεμβρίου 2008

Χειμωνιάτικες δραστηριότητες μουσικής για το νηπιαγωγείο
Εισηγήτριες: Μαρία Κουκουρίκα και Μυρτώ Βουγιούκα

8-9 Νοεμβρίου 2008

Διεύθυνση φωνητικών μουσικών συνόλων
Εισηγήτριες: Ματίνα Βενετιάδου και Βαία Παπαγιαννοπούλου

29-30 Νοεμβρίου 2008

Εργαστήρι Βιοματικής Μουσικής Αγωγής
Εισηγήτρια: Μαρίζα Κωχ

(βλ. σ. 6)

ΚΡΟΥΣΤΟΦΩΝΟ
εργαστήρι κρουστών - μουσικό παιχνίδι-θέαμα

Καραϊσκάκη 27 με Δελφών 34, 546 41 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
Τηλ/Fax.: 2310-861874
e-mail: kroustophono@otenet.gr

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΚΡΟΥΣΤΩΝ ΡΥΘΜΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ

για ενήλικες και παιδιά
2008 - 2009

ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΕΣ

1. "Κρουστά και ρυθμοί του κόσμου Ι"
2. "Κρουστά και ρυθμοί του κόσμου ΙΙ"
3. "Από τα κρουστά στην παράσταση"
(δημιουργία ρεπερτορίου)
4. Μπάντα δρόμου
5. Αφρικάνικοι και latin ρυθμοί

ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΚΡΟΥΣΤΑ, ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ, ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΚΑΙ ΧΟΡΟ

1. Προσχολική και πρωτοσχολική μουσικοκινητική αγωγή (4-6 ετών)
2. "Παιδικό Κρουστόφωνο Ι & ΙΙ"-κρουστά, ρυθμός, κίνηση (7-12 ετών)
3. Ειδίκευση σε Drums. Κλασικά και Παραδοσιακά κρουστά

ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

Για παιδαγωγούς, μουσικούς, γυμναστές
και κάθε ενδιαφερόμενο

Έναρξη εργαστηρίων: 1 Οκτωβρίου 2008

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: τηλ/fax 2310861874,
6944503542,6977577778

**Επισκεφτείτε την
ανανεωμένη ιστοσελίδα
της Ε.Ε.Μ.Ε. στο
διαδίκτυο!**

www.eeme.gr

Η ιστοσελίδα μας φόρεσε τα καλά της και σας περιμένει να την επισκεφτείτε. Περιηγηθείτε στο νέο περιβάλλον της σελίδας μας και θα βρείτε τα νέα της Ε.Ε.Μ.Ε. αλλά και τα παλιά. Θα βρείτε μεταξύ άλλων περιλήψεις παλαιότερων τευχών των περιοδικών, το πρόγραμμα των συνεδρίων, χρήσιμες συνδέσεις και εκπαιδευτικό υλικό. Λίγο προς το παρόν, αλλά με την βοήθειά σας θα αυξηθεί. Συμπληρώστε την φόρμα υποβολής εκπαιδευτικού υλικού και στείλτε μας την πρότασή σας στη διεύθυνση: **webmaster@eeme.gr**. Θα χαρούμε να τη δημοσιεύσουμε!

Διαφημιστείτε στην ιστοσελίδα της Ένωσης στο διαδίκτυο

Η προσφορά αφορά Μουσικούς Εκδοτικούς Οίκους, Ωδεία, Μουσικές Σχολές καθώς και όλους όσους ασχολούνται με τη Μουσική Εκπαίδευση. Οι καταχωρήσεις θα έχουν τη μορφή banner. Οι τιμές ορίστηκαν σε **250 Ευρώ** και **400 Ευρώ** για διάρκεια εξαμήνου και χρόνου αντίστοιχα. Οι μόνιμοι συνεργάτες και χορηγοί της Ένωσης θα έχουν link από τη σελίδα της Ένωσης.

Για περισσότερες πληροφορίες
μπορείτε να απευθυνθείτε στη
Σοφία Αγγελίδου:

webmaster@eeme.gr